

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอัมพวา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม
Academic leadership of Academic Administrators in the school under
the office of Samut Songkram Primary Educational Service Area.

นางสาวพิมพิสา ชุ่มชาลี¹ ดร.สาริตา เจนเขี้ยว²

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอัมพวา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอัมพวา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ซึ่งจำแนกตามเพศ ประสบการณ์สอน และขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอัมพวา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม จำนวน 63 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie&Morgan 1970, p.608) ได้จำนวน 63 คน และสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) และสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Stratified Random Sampling) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t- test และ f - test (one way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอัมพวา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านบทบาทความสามารถ รองลงมาคือ ด้านการนิเทศ ด้านการวางแผน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการทำงานเป็นทีม

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอัมพวา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม จำแนกตามเพศ ประสบการณ์สอน และขนาดของสถานศึกษา พบว่าโดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำทางวิชาการ,ผู้บริหารสถานศึกษา, โรงเรียน

¹ ตำแหน่งนักศึกษาลำดับสูงสุดศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา อีเมล
Pimpisa040630@gmail.com

² ตำแหน่งอาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา อีเมล
seesarisa@yahoo.com.

Abstract

This research aimed to: 1) study the level of Academic leadership of Academic Administrators in the school under the office of Samutsongkram Primary Educational Service Area, 2) Compare teachers' opinions about Academic leadership of Academic Administrators in the school under the office of Samutsongkram Primary Educational Service Area, classified by sex, teaching experience and the size of the school. The samples used in this study were 63 people who were teachers in the school under the office of Samutsongkram Primary Educational Service Area. Using Stratified Random Sampling. The statistical data analysis involved Arithmetic Mean, Standard Deviation, t-test for Dependent Samples, and F – test for One-way analysis of variance.

The results showed that:

1. Academic leadership of Academic Administrators in the school under the office of Samutsongkram Primary Educational Service Area. Was the performed at a high level in both sides: the overall, and each aspect. The highest level was ability role followed by and Supervision, Planning. And The lowest mean value was Teamwork.

2 . The companion of teachers' opinions about Academic leadership of Academic Administrators in the school under the office of Samutsongkram Primary Educational Service Area, Classified by sex, teaching experience and the size of the school. Was not significantly different at 0.05

Keywords: Academic leadership , Academic Administrators, School.

ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

ผู้บริหารหรือผู้นำสถานศึกษาถือเป็นบุคคลที่สำคัญบุคคลหนึ่งในโรงเรียน การสร้างภาวะผู้นำที่ดีนั้นเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับผู้บริหารทุกคน การบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีคุณภาพนั้น ผู้บริหารจะต้องแสดงบทบาทและพฤติกรรมที่เหมาะสม เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมในสถานศึกษาประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ทำให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ ตามข้อกำหนดของมาตรฐานคุณภาพการศึกษา

เนื่องจากการจัดการการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอัมพวา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม เป็นสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนขั้นพื้นฐาน อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ มุ่งพัฒนาบริหารการจัดการคุณภาพของสถานศึกษาตามแนวทางจัดการศึกษา ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ผ่านมามีเมื่อเปรียบเทียบผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของปี 2559 และปี 2560 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอัมพวา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม จากผลการเปรียบเทียบผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของปี 2559 และปี 2560 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอัมพวา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม พบว่าผลสัมฤทธิ์ลดลงมากกว่าเพิ่มขึ้น และผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนยังสามารถเป็นสิ่งที่สะท้อนให้ทราบถึงคุณภาพการจัดการศึกษาของ

สถานศึกษาแต่ละแห่ง ซึ่งเกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางด้านวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาได้ด้วย (แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม)

ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของสถานศึกษา จึงเป็นบุคคลสำคัญที่จำเป็นต้องมีภาวะผู้นำทางด้านวิชาการในด้านบริหารจัดการ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เต็มศักยภาพให้มีประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อพัฒนานักเรียน และบรรลุจุดมุ่งหมายของแนวทางจัดการการศึกษาของชาติ และกระทรวงศึกษาธิการ ครูในฐานะเป็นผู้รับผลกระทบโดยตรง จากการที่ผู้บริหารสถานศึกษานำภาวะผู้นำทางด้านวิชาการของตนมาใช้ในการจัดการสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาอาจใช้อำนาจในการบีบบังคับ กระตุ้น ชักนำ โน้มน้าวใจหรือใช้วิธีการอื่นๆ ภาวะผู้นำหลายรูปแบบ อาจทำให้ครูเกิดความคิดเห็นในหลายรูปแบบ ซึ่งอาจแตกต่างกันหรือไม่ก็ได้ จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางด้านวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอัมพวา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม เพื่อทำให้ทราบถึงการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการในการบริหารสถานศึกษาอย่างแท้จริง เพื่อสามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลสำคัญในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานของผู้บริหารให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอัมพวา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม
- 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอัมพวา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม จำแนกตามเพศ ประสบการณ์สอน และขนาดของสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอัมพวา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ปีการศึกษา 2560 รวมทั้งสิ้น 9 โรงเรียน จำนวน 73 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอัมพวา อำเภออัมพวา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ปีการศึกษา 2560 รวมทั้งสิ้น 9 โรงเรียน จำนวน 63 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejie&Morgan 1970, p.608) และได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการสอนของครูในโรงเรียน และขนาดของสถานศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามตรวจรายการ(Checklist) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์สอนในโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอัมพวา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคอร์ (Likert) มี 5 ระดับ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวิธีการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสาร หลักการทฤษฎี แนวความคิดผลงานวิจัยของนักบริหารและนักวิชาการเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

2. ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของ ลิเคอร์ท (Likert) และการสร้างแบบสอบถามจากตำราของ บุญชม ศรีสะอาด (2555 : 74 - 84)

3. ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดยสังเคราะห์จากนิยามศัพท์เฉพาะที่ผู้วิจัยตั้งขึ้น เพื่อใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

4. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ศึกษานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมและพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ

5. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ศึกษานิพนธ์แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถาม โดยการหาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (IOC : Index of congruence) ค่า ioc ที่ได้อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00

6. นำแบบสอบถามที่ได้ผ่านการแก้ไขปรับปรุงแล้ว ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา โดยพิจารณาความครอบคลุมเนื้อหาด้านการใช้ภาษา (Wording) โดยพิจารณาความเหมาะสม ความชัดเจนของการใช้ภาษา ด้านโครงสร้าง และรูปแบบของเครื่องมือว่ามีความเหมาะสมหรือไม่และด้านอื่น ๆ ที่ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นสมควรแก้ไข

6.1 นางสาวศุขณีย์ ชลิ่งสุ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษโรงเรียนวัดปรกสุธรรมารามฯ สถานที่ทำงาน โรงเรียนวัดปรกสุธรรมารามฯ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

6.2 นายดำรงศักดิ์ ชื่นจิตร ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษโรงเรียนวัดสาธุชนารามฯ สถานที่ทำงาน โรงเรียนวัดสาธุชนารามฯ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

6.3 นางสาวศิริจันทร์ ศรีนวนนิต ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สถานที่ทำงาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

6.4 นำแบบสอบถามไปทดสอบใช้ (Try out) กับบุคลากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 63 คน ในโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอัมพวา อำเภออัมพวา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

6.5 คัดเลือกข้อคำถามที่มีความจำนวน 37 ข้อ มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งค่าเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .0.97

6.6 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อไป การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

2. ผู้วิจัยส่งหนังสือจากวิทยาลัยนครราชสีมา ไปถึงสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบถาคินด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามคืนจำนวน 63 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเพศ ประสบการณ์สอนและขนาดของสถานศึกษา โดยหาความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอัมพวา อำเภอมัทพวา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านการนิเทศการศึกษา โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายชื่อ รายด้าน และโดยรวม แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบบรรยาย

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอัมพวา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา วิเคราะห์โดยค่า one-way analysis of variance ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงหาค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ใช้การทดสอบวิธีเชฟเฟ (Scheffe's post hoc comparison)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอัมพวา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอัมพวา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวม

ด้านที่	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอัมพวา	ระดับพฤติกรรม			
		(n = 63)			
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
1	ด้านการวางแผน	4.32	0.70	มาก	3
2	ด้านการจัดการ	4.30	0.79	มาก	4
3	ด้านการนิเทศ	4.34	0.84	มาก	2
4	ด้านบทบาทความสามารถ	4.37	0.81	มาก	1
5	ด้านการทำงานเป็นทีม	4.30	0.78	มาก	5
รวม		4.32	0.80	มาก	

จากตารางที่ 1 แสดงว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอัมพวา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($X = 4.33$, $S.D. = 0.69$) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านบทบาทความสามารถ ($X = 4.37$, $S.D. = 0.70$) รองลงมา คือ ด้านการนิเทศ ($X = 4.35$, $S.D. = 0.75$) ด้านการวางแผน ($X = 4.32$, $S.D. = 0.70$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการทำงานเป็นทีม ($X = 4.31$, $S.D. = 0.67$)

สรุปการวิเคราะห์ข้อมูลตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาได้ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอัมพวา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ได้แก่ โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านบทบาทความสามารถ รองลงมาคือ ด้านการนิเทศ ด้านการวางแผน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการทำงานเป็นทีม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน และรายข้อ ปรากฏผลดังนี้

1.1 ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอัมพวา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมและรายด้านบทบาทความสามารถอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ พบว่า ผู้บริหารแสดงบทบาทความเป็น อันดับที่ 1 รองลงมาคือ ผู้บริหารทันต่อเหตุการณ์ ทันสมัย และติดตามข่าวสารปัจจุบันอยู่เสมอ และอันดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารสามารถประเมินผลกระบวนการทำงานทั้งระบบทั้งด้านคุณภาพและปริมาณ โดยเปรียบเทียบกับมาตรฐานและเกณฑ์ที่กำหนดไว้เพื่อปรับปรุงงานและตัวบุคลากร ศึกษาจุดอ่อน จุดแข็งเพื่อดำเนินการแก้ไขหรือพัฒนา ทำการประเมินอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผู้บริหารสามารถตัดสินใจ กำหนดโครงสร้างการบริหารงานในสถานศึกษาและแก้ปัญหาด้วยความสุขุมรอบคอบ

1.2 ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอัมพวา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมและรายด้านการนิเทศอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ พบว่า ผู้บริหารส่งเสริมกิจกรรมเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อันดับที่ 1 รองลงมาคือ ผู้บริหารสามารถให้คำแนะนำ การสนับสนุนช่วยเหลือ เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครูเพิ่มคุณภาพของนักเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายของ และอันดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารสามารถกำกับติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสามารถร่วมกันกับบุคลากรวางแผน การวัดและประเมินผลภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ

1.3 ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอัมพวา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมและรายด้านการวางแผนอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ พบว่า ผู้บริหารสามารถกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของครูและผู้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานได้ อันดับที่ 1 รองลงมาคือ ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและสามารถจูงใจบุคลากรให้ปฏิบัติงานให้บรรลุความต้องการขององค์กรได้ และอันดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารสามารถจัดบุคคลเข้าทำงานตรงตามความสามารถและความถนัดของแต่ละบุคคลได้อย่างเหมาะสม ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสามารถวางแผน กำหนดเป้าหมาย มีการตัดสินใจในการทำงานอย่างรอบคอบ และมีเหตุผล

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอัมพวา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ซึ่งจำแนกตามเพศ ประสบการณ์สอน และขนาดของสถานศึกษา ดังต่อไปนี้

2.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอัมพวา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม จำแนกตามเพศ พบว่าโดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.2 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอัมพวา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม จำแนกตามประสบการณ์สอนโรงเรียนโดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.3 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอัมพวา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม จำแนกตามครูที่สอนอยู่ในขนาดสถานศึกษาโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

จากการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอัมพวา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม พบประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอัมพวา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอัมพวา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม มีบทบาทหรือพฤติกรรมที่แสดงออกของผู้บริหารที่มีผลต่อสถานศึกษาในการร่วมมือกับคณะครูและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนส่งผลให้ผู้เรียนบรรลุผลสำเร็จในการเรียนรู้ สอดคล้องกับผลวิจัยของ นิธิยา ภูมิไธสง (2556) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาธาระยอง เขต 1 พบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาธาระยอง เขต 1 พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณารายด้าน ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอัมพวา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ปรากฏผล ดังนี้

1.1 ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอัมพวา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ด้านบทบาทความสามารถโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอัมพวา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม มีความสามารถ ที่มีความเป็นผู้นำ การทำงานการวางแผน การตัดสินใจ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไป ระดมทรัพยากร เป็นผู้นำในการริเริ่ม พัฒนา มีการควบคุมดูแลให้ความช่วยเหลือ กระตุ้นจูงใจ ติดต่อสื่อสารสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทันทต่อเหตุการณ์ ทันสมัย แก้ปัญหา นิเทศติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อให้การบริหารงานบรรลุผลสำเร็จ สอดคล้องกับ ภารดี อนันต์นารี (2551: 267) ได้สรุปว่า บทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร

สถานศึกษา ผู้บริหารต้องเป็นผู้ที่มีบทบาทเป็นผู้ประสานงานและนิเทศงานของสถานศึกษาสม่ำเสมอ สอดคล้องกับ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553: 12-13) ได้สรุปว่าบทบาทสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาได้กำหนดไว้ 17 บทบาท คือ บทบาทเป็นผู้กระตุ้นความเป็นผู้นำ (leader catalyst) หมายถึง การเป็นผู้นำในงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาเป็นผู้มี อิทธิพลและจูงใจให้ผู้อื่นคล้อยตามได้ และสอดคล้องกับ Gorton (1983 อ้างถึงใน ทวีโชค วิไลพันธ์, 2558: 24-25) ได้ สรุปว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษามี 6 ประการ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำทางการศึกษา

1.2 ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอัมพวา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ด้านการนิเทศโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหาร สถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอัมพวา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ผู้บริหารสถานศึกษามีการติดตามและประเมินผลด้านการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนของครูให้มีความสอดคล้องกับ เป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน และให้คำแนะนำ การสนับสนุนช่วยเหลือ เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครู เพิ่มคุณภาพของนักเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายของสอดคล้องกับงานวิจัยของปรีฉัตร เล็กตวง (2554: 110) ที่ศึกษา เรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา การนิเทศและประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก และ สอดคล้องงานวิจัยของ ลัดดาวรรณ นัตดาเทพ (2557: 81) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารทั้ง 11 ด้าน คือ ด้านการกำหนด เป้าหมายของโรงเรียน ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการนิเทศและการประเมินผลด้านการสอน ด้านการ ประสานงานการใช้หลักสูตรด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ด้านการควบคุมการใช้เวลาสอน ด้านการ ดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ ด้าน การพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ และด้านการจัดให้มีสิ่งเสริมสภาพการเรียนรู้ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ใน ระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญญา พลับฉิม (2559) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ผลวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การ วางแผน การจัดการ

1.3 ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอัมพวา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ด้านการวางแผนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอัมพวา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรสงคราม มีพฤติกรรมความสามารถในการกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย วิสัยทัศน์ เป้าหมาย ผู้รับผิดชอบ ที่ต้อง ปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ในอนาคต สอดคล้องกับงานวิจัยของสันทนา คุณณา (2556: 101- 102) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการวางแผนกลยุทธ์สถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 พบว่า การวางแผนกลยุทธ์สถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผล ของโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยด้านที่มีความสัมพันธ์มากที่สุดคือ ด้านการประเมินผลและรายงาน โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รองลงมาคือ ด้านการจัดทำแผนปฏิบัติการและโครงการ โดยมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลางนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุดคือ ด้านการวิเคราะห์ภารกิจของหน่วยงาน โดยมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลางนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตามลำดับ ดังนั้นกล่าวได้ว่า การวางแผนมีผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ผู้บริหารควรกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของครูและผู้ที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสม กำหนดนโยบาย แผนงานและเวลาในการปฏิบัติงานให้ชัดเจน ตลอดจนควบคุมการดำเนินงานของโรงเรียนให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ เมื่อโรงเรียนมีการวางแผนที่ดี และมีประสิทธิภาพก็ย่อมส่งผลให้ประสิทธิผลของโรงเรียนดีขึ้นตามไปด้วย และสอดคล้องกับงานวิจัย เพ็ญนภา พลับฉิม (2559) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ผลวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การวางแผน การจัดการ และการนิเทศ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอัมพวา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ซึ่งจำแนกตามเพศ ประสบการณ์สอน และขนาดของสถานศึกษา พบว่าโดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เนื่องจากผู้บริหารมีบทบาทหรือพฤติกรรมที่แสดงออกของผู้บริหารที่มีผลต่อสถานศึกษาในการร่วมมือกับคณะครูและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนส่งผลให้ผู้เรียนบรรลุผลสำเร็จในการเรียนรู้

เมื่อพิจารณารายด้าน ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอัมพวา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ปรากฏผล ดังนี้

2.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอัมพวา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม จำแนกตามเพศ พบว่าโดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารในปัจจุบันมีความเป็นผู้นำสูง และมีการพัฒนาตัวเองให้มีความรู้ความสามารถประกอบกับการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และเตรียมการประเมินจากภายนอก ทำให้ผู้บริหารเกิดความตระหนักและมีความตื่นตัวในการพัฒนาตนเองให้มีภาวะผู้นำทางวิชาการตามที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ได้กำหนดพันธกิจไว้ว่า สนับสนุนและส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีสมรรถนะตรงตามสายงาน และสามารถน้อมนำศาสตร์พระราชามาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน จึงทำให้ครูเพศชาย และครูเพศหญิงมีภาวะผู้นำทางวิชาการไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญจิตต์ เนียมเกตุ (2552: 89) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก อาเภอเชียรใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 จำแนกตามเพศ พบว่า โดยภาพรวมผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการไม่แตกต่างกัน

2.2 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอัมพวา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม จำแนกตามประสบการณ์สอนโรงเรียนโดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เนื่องจากทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอัมพวา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม เป็นผู้มีความรู้ความสามารถสูง เนื่องจากได้รับการอบรมพัฒนาศักยภาพ ความรู้ ความสามารถด้านการบริหารงานวิชาการอย่างต่อเนื่องและเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพ จึงสนับสนุนให้ครูทุกคนเข้ารับการอบรมทางวิชาการเพิ่มมากขึ้น เพื่อนำความรู้ความสามารถ ปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทำให้คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอยู่

ในระดับใกล้เคียงกัน ส่งผลให้การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอัมพวา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดุจฤทัย โปชนอก (2559: 77) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนบ่อทอง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน คือ ระหว่างประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 10 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์ทำงาน 10 ปี ขึ้นไปพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนบ่อทอง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกวรรณ ภาณุทัต (2555: 87) ที่ศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครระยอง พบว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครระยอง จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายอัมพวา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม จำแนกตามขนาดสถานศึกษาโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนมีขนาดต่างกันได้รับแนวคิด หลักการ กระบวนการบริหารตามนโยบายและเป้าหมายที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดไว้เป็นแนวทางเดียวกันหมด ขนาดของโรงเรียนเป็นเพียงการกำหนดขอบเขตการบริหารงานในสถานศึกษาประสบผลสำเร็จได้ และปัจจุบันสถานศึกษามีการจัดรวมเป็นกลุ่มประสิทธิภาพการศึกษา รวมถึงผู้บริหารสถานศึกษาก็มีส่วนสำคัญยิ่งในการพัฒนางานวิชาการให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐธัญญา พรหมขาม (2554: 79) ที่ศึกษาภาวะผู้นำในการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต พบว่า ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำในการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย อัมพวา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการเพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ผู้บริหารสามารถจัดการเกี่ยวกับทรัพยากรทั้งทรัพยากรสิ่งของ และบุคคลมาใช้ให้เกิดประโยชน์ และมีประสิทธิภาพสูง
2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความเป็นผู้นำในการทำงานการวางแผน การตัดสินใจ การบริหารงาน วิชา การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไป ของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ
3. ผู้บริหารสามารถมีติดต่อสื่อสารสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา
4. ผู้บริหารควรร่วมกันกับบุคลากรวางแผน การวัดและประเมินผลภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ มีการติดตามและประเมินผลด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมาย

ด้านวิชาการของโรงเรียน

5. ผู้บริหารควรสนับสนุน ช่วยเหลือ และสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างผู้ให้การนิเทศและผู้รับการนิเทศเพื่อให้เกิดการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของครู และเป็นการกระตุ้นให้ครูผู้สอนเกิดความตื่นตัวในการจัดการเรียนการสอนของครูเพื่อให้เกิดการจัดการเรียนการสอนนั้นบรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษาของโรงเรียน

6. ผู้บริหารควรวางแผน กำหนดเป้าหมาย มีการตัดสินใจในการทำงานอย่างรอบคอบ และมีเหตุผล

7. ผู้บริหารควรมีการจัดโครงสร้างการปฏิบัติงาน และหน้าที่ ความรับผิดชอบให้บุคลากรปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับแผน

8. ผู้บริหารควรกำหนดแนวทาง วิธีการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย อัมพวา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ด้านอื่นๆ

โปรแกรมการสอน

2. ควรศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย อัมพวา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

เอกสารอ้างอิง

กนกวรรณ ภาณุทัต. (2555). ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครระยอง.

ม.ป.ท.

ขวัญจิตต์ เนียมเกตุ. (2552). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ณัฐธินิชา พรรณขาม. (2554). ภาวะผู้นำในการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต . ม.ป.ท.

บุญชม ศรีสะอาด.การวิจัยเบื้องต้น(พิมพ์ครั้งที่ 8) กรุงเทพฯ : บริษัทสุวีรยาสาส์น.จำกัด.

ปรีฉัตร เล็กตวง. (2554). การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 . ม.ป.ท.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2533). การบริหารวิชาการ. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.

แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม.

เพ็ญญา พลับฉิม.(2559).ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์,มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

ภารดี อนันต์นาวี. (2551). หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: สำนักพิมพ์มนตรี.

- ลัดดาวรรณ นัตดาเทพ. (2557). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา
- สันทนา คุณนา. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างการวางแผนกลยุทธ์สถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- Gorton, A. R. (1983). School Leadership and Administration : Important Concepts, Case Studies, and Simulations. Dubuque, Iowa : Wm. C. Brown.